

for at udfylde Manglerne, gjennemgaa det Hele og overveie, paa hvilket Grundlag en Liendeaf-løsningslov skulde udarbejdes. Derefter gik et Par Aar, hvori man ikke hørte Noget dertil, men saa i Samlingen 1874—75 fik man at vide, at der ikke var gjort Noget fra Regjeringens Side med Hensyn til denne Sag, og at trods Ministerens Løfter havde man endnu kun de gamle mangelfulde Oplysninger. De bleve af den daværende Indenrigsminister Tobiesen supplerede med Oplysninger, man havde i Ministeriet, men hvorefter man selv maatte sige, at de paa ingen Maade vare tilfredsstillende. Da stillede det forenede Venstres Bestyrelse med det ærede Medlem for Skanderborg Amts 5te Valgfreds (Høgsbro) som Ordfører den 6te Januar 1876 en Forespørgsel til den nuværende Indenrigsminister, om man i den daværende Samling kunde vente Forslag om Liendeafløsning, og derpaa svarede Ministeren et afgjort Nei. Siden har Sagen saa ikke været bragt paa Bane, og det er ganske naturligt, at under de stærke parlamentariske Kampe i 1876, 77 og 78 har der ikke været nogen særlig Opmærksomhed til at fremsætte Forslag som disse, i alt Fald ikke fra privat Side; men nu synes det jo, som Forholdene forsaavidt ere forandrede, som der dog er nogen Udflugt til, at der kan komme Noget ud af enkelte af de Lovforslag, som blive behandlet i denne Samling, og vi have derfor ogsaa tilladt os at indbringe nærværende Forslag. Det var Forslagsstillernes Ønske, at det var kommet fra Regjeringen. Thi vi se meget godt det Mislykkede og Uanselige i, at Forslag af saa stor Betydning blive indbragte ved privat Initiativ; men efter det Svar, som Regjeringen gav i 1876, og efter den Stilling, den i det Hele taget har indtaget til Liendespørgsmaalet, kunde vi ikke vente, at der vilde komme noget Forslag fra deres Side, og derfor have vi selv tilladt os at fremsætte dermed. Det stod nemlig klart for os, at foruden de almindelige Grunde, som kunde tale for en Liendeafløsning, var der en ganske særegen Grund for Præstetiendens Vedkommende, i det Dieblit, da der var nogen Udflugt til at faae en Præstelønningslov, hvorved Præsterne bleve satte paa fast Løn, og Tienden blev indbragt i Statskassen, thi, imedens Tienden hidtil for den allerførste Del er bleven anvendt til Landsbypræsternes Lønning, saa vil der jo fra det Dieblit af, da den gaar ind i Statskassen og Præsterne sættes paa fast Løn, blive et Overflødighed fra dette Formaal, som vil kunne anvendes til de almindelige Statsforbrødenheder og saaledes komme Kjøbenhavn og Kjøbstæderne saavel som det øvrige Land tilgode. Og det forekom os da uretfærdigt, at Landets Liendeydere skulde paa denne Maade for Fremtiden komme til at bidrage ogsaa til Kjøbenhavns og Kjøbstædernes Forbrødenheder og til at lette deres Byrder, uden at faae noget som helst Bederlag derfor. Vi tænkte

os, at man kunde raade Bod derpaa ved at faae Præstetienden afløst paa billige Vilkaar, og det er derpaa vort Forslag gaar ud. Det skiller sig fra de tidligere Liendeafløsningsforslag derved, at, imedens disse toge alle Tiender med, omhandler vort Forslag kun Præstetienden, og vi antage derfor ogsaa, at det vil være lettere at faae det gennemført. Med Hensyn til Kirke- og Kongetienden er det jo klart, at det private Eiendomsforhold vil forarsage mange Vanffeligheder; men med Hensyn til Præstetienden er Forholdet et andet, da den, i alt Fald aldeles overveien, er Statsiendom og endnu har bevaret Karakteren af en Skat. Vi have altsaa kun foreslaaet en Afløsning af Præstetienden, og vi have i det Hele taget udarbejdet vort Forslag paa Grundlag af den Betænkning, som Folketingsudvalget afgav i 1871—72. Som de Herrer ville se, naar Forslaget bliver omdelt, falder det i to Afsnit. Det første gaar ud paa, at Præstetienden skal kunne omsættes til en fast aarlig Pengeafgift efter dens Gjenomsnitbeløb i de sidste 24 Aar med Fradrag af de to højeste og de to laveste Aar, og det andet Afsnit gaar ud paa, at denne Pengeafgift skal kunne kapitaliseres og afløses med det 18-dobbelte Beløb, forsaavidt som det betales kontant, og med det 20-dobbelte Beløb, forsaavidt som det erlægges i Obligationer, der da igjen skulde forrentes og afdrages med 6 pCt., saaledes at de kunde være afbetalte i Løbet af 28 Aar. Omsetningen til en fast Pengeafgift skal kunne ske ved Embedsledighed, naar Flertallet af Pastoratets Liendeydere forlanger det; og Afløsningen skal kunne ske, naar der er udkommet en Præstelønningslov, og for hver Enkelt Vedkommende. Dette er Hovedbestemmelseerne i vort Forslag. Med Hensyn til de øvrige Enkeltheder skal jeg henvise til selve Lovforslaget, idet jeg forbeholder mig at udtale mig nærmere derom ved Sagens 1ste Behandling. Vi have naturligvis været os fuldkomment bevidst, at Forslaget har mange Mangler og Strøbeligheder, men vi have dog ikke villet holde det tilbage særlig efter de Udtalelser, som fremkom ved Præstelønningslovens Forhandling. Vi have nærmest fremsat vort Forslag, for at det høie Thing kan faae Leilighed til at vise, paa hvilken Maade det ønske Tienden afløst, og vi haabe derfor, at det maa blive Gjenstand for en velvillig Behandling. Efter vor Formening kan det fra det Dieblit af, da vi faaer en Præstelønningslov, hvorefter Tienden kommer til at gaa ind i Statskassen, og Præsterne sættes paa fast Løn, ikke forsvares at træde Præstetienden ydet med samme Beløb som hidtil, og vi ville derfor ogsaa haabe, at det maa kunne lykkes til den Tid at have Liendeafløsningsloven liggende færdig, saaledes at den kan træde i Kraft samtidig dermed. Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til det høie Things Velvilje.